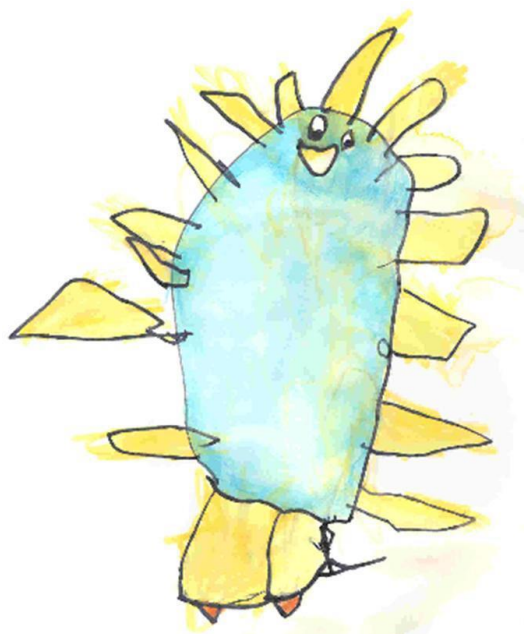

Förskolan Fantasia och Månstråle gemensamma

Trygghetsplan

Läsår: 2018-2019

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter	3
1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen	3
1.2 Ansvariga för planen	3
1.3 Vår vision	4
1.4 Planen gäller från	4
1.5 Planen gäller till	4
1.6 Läsår	4
1.7 Barnens delaktighet	5
1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet	6
1.9 Personalens delaktighet	6
1.10 Förankring av planen.....	6
2. Utvärdering	9
2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	9
2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan.....	9
2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	9
2.4 Årets plan ska utvärderas senast.....	10
2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas.....	10
2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas.....	11
3. Främjande insatser	12
4. Kartläggning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4.1 Kartläggningsmetoder	18
4.2 Områden som berörs i kartläggningen.....	18
4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen	18
4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen	19
4.5 Resultat och analys.....	19
5. Förebyggande åtgärder.....	20
6. Rutiner för akuta situationer.....	23
6.1 Policy.....	23
6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	23
6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till	24
6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	25
6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	25
6.6 Rutiner för uppföljning	25
6.7 Rutiner för dokumentation.....	26
6.8 Ansvarsförhållande	26

1. Grunduppgifter

1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen

I Örebro förskolor och skolor har vi en trygghetsvision. Den antogs av kommunfullmäktige 18 september 2002 och ser ut så här:

"Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar."

Sedan 1 januari 2009 regleras trygghetsarbetet i två regelverk, 6 kap. Skollagen (2010:800) och 1-3 kap. Diskrimineringslagen (2008:567).

Varberga förskolor skall leva upp till FN-barnkonvention

Artikel 2 alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3 att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.

Artikel 6 Rätt till liv och utveckling. Att alla barn ska ha samma möjlighet att exempelvis delta i aktiviteter där barnen får chans till liv och utveckling.

Artikel 12 lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

1.2 Ansvariga för planen

Örebro kommun som huvudman är den som är ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt de lagstiftningar som berör likabehandling. Det är viktigt att komma ihåg att det inte enbart är den pedagogiska personalen som omfattas utan även annan personal som t.ex. kökspersonal.

På förskolan Fantasia och Månstrålen skall det bedrivas ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter, motverka diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna samt motverka kränkande behandling. Ansvariga för att detta arbete utförs är all personal som arbetar på förskolan, pedagoger men även

köks och städpersonal. Under oktober månad varje år har utvecklingsledare tillsammans med pedagoger ett ansvar för att utvärdera den tidigare, samt upprätta en ny plan.

1.3 Vår vision

Varje barn i Örebro, utan undantag, har rätt att leva och att utvecklas under omständigheter som gynnar barnets eget bästa och som, beroende på barnets ålder och mognad, tar hänsyn till dess egen vilja och åsikter” (Kommunfullmäktige, 2001).

I våra förskolor inom Varberga intraprenad, skall alla känna sig välkomna och delaktiga, känna trygghet och ha ett inflytande över sin vardag efter sin förmåga i samspel med andra.

Vi ser olikheter som ett naturligt och självklart värde oavsett bakgrund, levnadssätt, religion, kultur, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Vår verksamhet baseras på ett demokratiskt och solidariskt arbetssätt där människors lika värde och jämställdhet mellan könen råder.

För nutidens och framtidens barn erbjuder vi en förskola där pedagoger och barn bemöter varandra med ett nyfiket lyssnande och med respekt för varandras tankar och åsikter.

Vår vision är ”Barns lärande och växande tillsammans” där alla barn får uttrycka sina tankar och åsikter och mötas av ödmjukhet och respekt.

1.4 Planen gäller från

Denna aktuella plan gäller från december 2018.

1.5 Planen gäller till

Planen gäller till november 2019. Under oktober 2019 utvärderas denna plan och en ny skrivs som då börjar gälla december 2019.

1.6 Läsår

2018 - 2019

1.7 Barnens delaktighet

Barn har inget formellt ansvar i trygghetsarbetet. Vi uppmuntrar barnen att reagera på trakasserier, diskriminering och kränkande behandling och tar varje barns känsla av att hon/han eller en kamrat på förskolan utsätts för diskriminering eller kränkande behandling på allvar.

De yngsta barnen ställer höga större krav på oss i personalen att vara observanta på barnens kroppsspråk, uttryck och känslor men det är med de yngre barnen vi också lägger grunden för bemötande och respekt.

Detta gör vi genom att:

- Vi uppmuntrar barnen att vara en bra kompis och vända sig till pedagoger när de ser att någon behandlas illa, eller själva upplever att de blivit illa behandlade/kränkta.
- Vi dokumenterar det vi hör och ser för att kunna följa utvecklingen i barngruppen, detta för att kunna uppmärksamma eventuella mönster.
- Vi frågar alltid barnen hur de själva upplevt situationer där vi eller de anser att en kränkning kan ha skett. Barnets egen upplevelse är den avgörande faktorn för hur vi bedömer händelsen.
- Barnen ska på varje avdelning jobba aktivt med att ha en egen trygghetsplan levande på de stora avdelningarna.
- På de yngsta avdelningarna ska pedagogerna jobba med enkla böcker som redskap för att förmedla känslor och jobba med att ge barnen olika strategier som exempelvis stopptecken, vid konflikt.
- Pedagogerna ska arbeta med känslobilder som redskap, för att uppmärksamma barnen på olika kroppsspråk.
- Barnen får diskutera utifrån olika exempel och ge varandra råd om hur man ska bemöta varandra, om man till exempel är arg på någon.

Barnen ska känna sig delaktiga och ha inflytande över sin vardag allt efter sin egen förmåga i samspel med andra barn och vuxna. Genom att barnen får uttrycka sina tankar och åsikter och konfronteras med andra barn vars tankar inte alltid är som deras egna, har barnen möjlighet att utveckla en förståelse för andra sätt att tänka.

Inför upprättandet av en ny trygghetsplan sammanställer vi det som vi under året samlat in av barnens och våra upplevelser. Barnen uppmuntras att berätta vad de ser och upplever. Personalen försöker ställa tydliga frågor utifrån konkreta händelser eller platser så att barnen kan uttrycka om de upplever otrygghet i olika situationer eller miljöer.

1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet

Pedagoger, barn och vårdnadshavare är alla viktiga i upprättandet av trygghetsplanen. Vårdnadshavarna är de som i samtal med oss pedagoger uppmärksammar oss kring olika situationer där kränkning kan ske. Vårdnadshavaren förmedlar sin synpunkt till oss pedagoger, vi tar upp detta på APT eller ett måndagsmöte och för en diskussion kring ämnet, därefter återkopplar vi till vårdnadshavaren. Vi har också under året fortlöpande samtal med vårdnadshavarna kring barnens trygghet och mående på förskolan. Under utvecklingssamtalen har alla vårdnadshavare fått möjlighet att svara på frågan (Hur upplever du/ni att ditt/ert barn trivs på förskolan?) Utifrån detta har vi bildat oss en uppfattning om hur barnen mår i vårt trygghetsplansarbete.

1.9 Personalens delaktighet

Under året har vi under personalmöten och APT samtalat om trygghetsplanen. Vi har utvärderat förra årets plan samt lyft nya frågor som vi efter observationer och samtal med kollegor, barn och vårdnadshavare anser vara aktuella.

Arbetet med trygghetsplanen ska ske dagligen i verksamheten genom att all personal ansvarar för att arbeta på ett demokratiskt och solidariskt arbetssätt där vi dagligen lyfter fram mångfalden och tar vara på varandras olikheter och likheter.

1.10 Förankring av planen

Det är viktigt att trygghetsplanen är känd bland all personal, barn och vårdnadshavare för att förmedla kunskap om barnrättigheter och visa på hur verksamheten arbetar för en trygg miljö.

I Varberga Förskolor arbetar vi kontinuerligt med värdegrundsarbetet under året vid förskolans arbetsplatsträffar och måndagsmöten där trygghetsplanen tas upp regelbundet. Huvudansvaret ligger hos utvecklingsledaren och förskolechef.

Värdegrundsarbetet ska genomsyra hela vår verksamhet.

I Varberga förskolors vision står det följande:

”Varberga Förskolors värdegrund baseras på ett demokratiskt och solidariskt arbetssätt, där människors lika värde och jämställdhet mellan könen råder”.

På förskolan Fantasia och Månstrålen arbetar vi på följande sätt med informationen kring trygghetsplanen:

Barn

På Fantasia och Månstrålen kommer vi under detta läsår arbeta med barns delaktighet i att upprätta, följa upp och se över trygghetsplanen genom att fortsätta stärka och uppmuntra barnen i att reagera om något känns kränkande eller otryggt genom att ge dem verktyg så som att ”Du får säga ’nej, stopp, jag vill inte’” och bekräfta barnens känslor. T ex ”Jag ser att du blev ledsen nu när det här hände” för att stärka dem i att berätta hur man känner. Detta gäller både i samspel med barn och vuxna och vi ska föra diskussioner om detta i arbetslagen då kränkande behandling mellan barn och vuxna kan vara en svår situation att prata om.

Utvecklingsledaren ansvarar för att detta tas upp under arbetsplatsträffar under året.

På Fantasia har barnen själva arbetat fram en trygghetsplan. Barnens trygghetsplan har framkommit i samtal tillsammans med barnen om hur man bland annat är en bra kompis. Barnen på Fantasia har läst och diskuterat kompisböcker som visar på olika dilemman i socialt samspel.

Vårdnadshavare

På Fantasia och Månstrålen ska vi göra trygghetsplanen synlig för vårdnadshavare genom att sätta upp den i hallen. Vi ska även informera och samtala om trygghetsplanen på höstens utvecklingssamtal och under alla inskolningssamtal. När vi arbetar med trygghetsplanen under året tillsammans med barnen ska detta göras synligt genom exempelvis veckobrev eller vår webbportal Unikum. Unikum är ett forum där vi delar med oss av bilder till vårdnadshavarna om vad vi gör om dagarna samt barnens utveckling och lärande. Vi vill synliggöra trygghetsplanen genom dokumentation både på förskolorna samt genom Unikuminlägg. Trygghetsplanen ska även finnas på Örebro kommuns hemsida.

Vi gör dagligen vårdnadshavarna delaktiga i vårt trygghetsarbete genom att ha fortlöpande samtal om barnens mående och trygghet på förskolan. Vi samtalar även med vårdnadshavarna om hur vi kan samarbeta för att ha ett gemensamt förhållningssätt både kring hur man är en bra kompis och hur man kan säga ifrån när något inte känns bra.

Personal

Det är viktigt att trygghetsplanen är känd bland all personal på förskolan för att förmedla kunskap om barns rättigheter och visa på hur verksamheten arbetar för en trygg miljö. Därför är all personal på Fantasia och Månstrålen skyldiga att läsa och följa trygghetsplanen.

All personal ansvarar för att arbeta på ett demokratiskt och solidariskt sätt där vi dagligen lyfter fram mångfalden och tar vara på varandras olikheter och likheter. Barnen får uttrycka sina tankar och åsikter och konfronteras med andra barn vars tankar inte alltid är som mina egna vilket ger möjlighet att utveckla en förståelse för andra sätt att tänka. Vår vision är ”Barns lärande och växande tillsammans”

där alla barn får uttrycka sina tankar och åsikter och mötas av ödmjukhet och respekt.

Vi ska arbeta utifrån att alla barn är lika värda. Alla barn har olika förmågor att göra sig hörda eller kommunicera och vi vuxna behöver se till att alla barn ska få samma uppmärksamhet, samt samma möjlighet till lärande och omsorg. Vi tar tillsammans hand om alla barn, oavsett vilken avdelning barnet går på.

Vi kommer arbeta kontinuerligt med trygghetsplanen då den är en regelbunden punkt på dagordningen på förskolans arbetsplatsträffar.

2. Utvärdering

2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärderingen av förra årets trygghetsplan har skett genom diskussioner i personalgruppen, där vi tillsammans har tittat på kartläggningen från förra året och diskuterat igenom dessa områden. På APT och måndagsmöten har dessa olika områden tagits upp och vi har pratat om huruvida de olika åtgärder har utförts samt vad detta har gett för effekter.

2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Förskolechef, utvecklingsledare, personal, vårdnadshavare och barn har varit delaktiga på ett eller annat sätt i utvärderingen.

Barnen är delaktiga genom att vi uppmuntrar och tar barnens känslor på allvar när det kommer till kränkande behandlingar. Barnets bästa kommer i främsta rummet. Barnen är även delaktiga genom att samspela med varandra och även med oss vuxna.

Att vårdnadshavarna känner sig delaktiga är så mycket värt. Genom att göra så att föräldrarna känner sig välkomna gör även att de känner sig trygga att ha sitt barn på förskolan. Som personal är det viktigt att finnas där i frågor som rör vårdnadshavarnas barn eller allmänna frågor som finns om förskolan. Samtidigt som den dagliga kommunikationen mellan personal och vårdnadshavare är viktig.

Enligt SFS (2006:1 083) ska trygghetsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Förra årets kartläggning bestod av fyra områden.

- **Klätterställningen**

Då barnen var ute och klättrade, kunde det förekomma kränkande behandling mellan barnen, genom att de spottade eller kastade material på barn nedanför klätterställningen.

Problemen som dök upp i samband med klätterställningen tolkar vi som brister i kommunikation mellan barnen och på grund av tillfälliga frånvaro

av pedagogerna och organisation. Det speglas även i andra situationer och vi ser att vi behöver ge barnen flera strategier för ett bättre socialt samspel.

- **Barns integritet**

Vi såg att barnen ofta höll för dörren för varandra vid toaletsituationer. De knuffades för att komma åt handfatet samt att de öppnade dörren när andra barn var på toaletten.

Vi har pratat med barnen om detta och kommit fram till ett system där vi sätter upp en grön eller röd hand för att markera att toaletten var ledig eller upptagen.

- **Lika behandling oavsett kön**

Alla barn skulle ges förutsättningar att bli deras bästa jag. Vi skulle vara uppmärksam på hur vi bemöter barnen samt hur barnen bemöter varandra. Vi märkte att vissa pedagoger ofta vände sig till samma barn och att vissa barn ofta vände sig till samma pedagog.

Vi diskuterade detta i de olika arbetslagen för att komma fram till ett gemensamt förhållningssätt.

- **Kränkande behandling**

Vi uppmärksammade att flera av barnen ofta använde fysiska uttryck som att bitas, puttas och slåss. Vi tror att barnen har för lite språkliga kunskaper och för få strategier och verktyg för att kommunicera med varandra och beskriva vad de vill. Att arbeta med fler verktyg och förebyggande med språkutveckling kunde minska de fysiska, negativa uttrycken.

2.4 Årets plan ska utvärderas senast

Oktober 2019

2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Under året skall trygghetsplanen vara ett levande dokument som vi arbetar med, utvärdering skall ske under hela året genom den dokumentation som pedagogerna gör. Under oktober 2019 skall pedagoger diskutera och dokumentera utvärderingen av denna plan.

2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Den ansvariga att denna plan utvärderas är utvecklingsledaren som delegerats ansvaret av chef. Utvecklingsledaren i sin tur delegerar ansvaret till samtliga avdelningsansvariga.

3. Främjande insatser

På förskolan Fantasia och Månstrålen arbetar vi utifrån Varbergas förskolors Vision - Värdegrund – Verksamhetsidé som innehåller följande värdeord **delaktighet, kooperativt lärande, kreativitet, mångfald, välkommandet** och **lust och glädje**. Detta är en del av vårt förebyggande arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter. Arbetet sker utan att det förekommit av något särskilt problem. I vår förskola sker detta kontinuerligt, systematiskt och målinriktat genom att personalen är lyhörd inför barnens och vårdnadshavarnas behov. Barn och vuxna uppmuntras att ge sin bild och även att ta in andras perspektiv. Pedagogerna jobbar regelbundet med att bjuda vårdnadshavarna in i dialog.

Namn

Socialt samspel

Områden som berörs av insatsen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet och könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Sexuell läggning
- Genus

Mål och uppföljning

Målet är att barnens fokus skall vara att behandla varandra med respekt, hänsyn och nyfikenhet. Barnen ska få strategier för att lösa konflikter på ett tillfredställande och respektfullt sätt.

Uppföljning sker i reflektionssamlingar med barnen och fortlöpande diskussioner i arbetslaget (med utgångspunkt från observationerna) på måndagsmöten.

Insats

På varje avdelning har pedagogerna ett ansvar att arbeta främjande för ett gott klimat i gruppen. Om pedagogerna genom kartläggning märker att det finns något problem i hur barngruppen samspelar med varandra läggs fokus på att hitta strategier och verktyg för att förbättra samspelet och nå målet med ett gott klimat där alla barn blir sitt bästa jag.

Ansvariga

Avdelningspedagogerna

Datum när det ska vara klart

Detta är ett löpande arbete som aldrig blir klart.

Namn

Barnens delaktighet i demokratiska processer

Områden som berörs av insatsen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet och könsuttryck
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Genus

Mål och uppföljning

Vi vill ge barnen möjlighet att i högsta möjliga mån vara delaktiga och göra aktiva val i hur deras vardag på förskolan skall se ut. Att ge barnen mer utrymme för diskussion mellan barn-barn och vuxen- barn och ge akt på rutiner och strukturer i vår verksamhet som kan riskera innebära större makt i ett vuxenperspektiv.

Vi vill arbeta med barnkonventionen och barns rätt på ett aktivt sätt i vår verksamhet tillsammans med barnen så den blir levande och förståelig för dem.

Dokumentation och uppföljning sker i reflektionssamlingar med barnen och i fortlöpande diskussioner i arbetslaget, på måndagsmöten och APT.

Insats

Observation och dokumentation ska finnas på avdelningarna på vilket sätt vi lägger vi upp det kontinuerliga arbetet med barnen som rör dessa värden. Vi vill tydliggöra och påvisa för barnen hur deras delaktighet och inflytande syns och genomsyrar vår verksamhet. Vi jobbar med delaktighet på flera nivåer: mellan pedagogerna, pedagog-barn, barn-barn.

Vi bjuder in barnen att vara delaktiga i att förändra, iordningställa och berika våra miljöer genom att bjuda in deras synpunkter och önskemål kring exempelvis utbud, erbjudanden och inköp av material.

Vi väljer ut punkter och text och bildmaterial utefter barnen ålder och mognad för att arbeta med kring barns rättigheter enligt Barnkonventionen. Materialen ska finnas på båda husen, tillgängliga för barnen.

Vårt arbetssätt är projekterande som utgår från barnens intressen och nyfikenhet. Vi tillvara tar detta genom att arbeta med hundraspråkighet, så många estetiska uttryckssätt som möjligt, vilket ger alla barn flera möjligheter att vara delaktiga, göra sin röst hörd och vara med i de demokratiska processer som pågår i förskolan.

Ansvariga

Alla pedagoger på förskolorna

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som skall vara levande hela tiden

Namn

Språk och kommunikation

Områden som berörs av insatsen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet och könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Sexuell läggning
- Genus

Mål och uppföljning

Vi vill att alla barn ska få möjlighet att känna sig förstådda, uttrycka sig, bygga upp relationer med andra och stärka sin självkänsla.

Vi vill erbjuda barnen en så språkrik miljö som möjligt, på olika sätt och med olika material.

Att barnen ska känna sig trygga i att våga säga ifrån om något annat barn eller vuxen gör något som barnet inte vill.

Uppföljningen sker genom observationer, dokumentationer och fortlöpande diskussioner i arbetslaget på måndagsmöten och APT.

Insats

Stimulera språket genom läsningen, tillgång till olika sorters böcker (fakta-, bilderböcker, samarbete med biblioteket: bokpåsar), skapa flera tillfällen för läsningen och boksamtal.

Vi pedagoger bör tänka på varje tillfälle att ”språkbada”, att uttrycka med nyanserade, hela meningar och benämna på olika sätt det vi gör eller beskriver.

Då vi har många flerspråkiga barn behöver vi arbeta mer med tecken som stöd och även bilder och konkret material för att alla barn ska få möjlighet att få förstå i vår kommunikation.

När vi skapar våra miljöer och lärzoner på avdelningarna ska vi tänka på hur vi möjliggör för olika sorters möten- olika mötesplatser där språk och socialt samspel främjas. Dokumentation vid zonerna inbjuder till reflektion och samtal.

Vi vill ge barnen en del ”färdigt” material att komplettera till det okodade materialet för att stimulera språket och stödja det sociala samspelet, så som kläder och attribut till rollek. Genom att vara ”lekstödjare” och förebild som pedagog att fånga upp i leken får barnen mer exempel och ord att driva handlingen i leken vidare med och göra den mer rik på innehåll.

Vi vill arbeta mer med sagoberättande, flanosagor, drama och högläsning i vår enhet och för alla åldrar. Vi strävar mot att ha gemensamma storsamlingar kontinuerligt i husen, för att mötas i ett sammanhang av lustfyllt språkande som exempelvis sångsamlingar.

Genom vårt projektinriktade arbetssätt erbjuder vi alla barn möjlighet till alternativa kommunikations vägar, som tecken som stöd, bild, dans, musik, skapande, rollek, drama osv.

Ansvariga

All personal på förskolan

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som skall vara levande hela tiden

Namn

Pedagogens förhållningssätt

Områden som berörs av insatsen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet och könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Sexuell läggning
- Genu

Mål och uppföljning

Vi vill hitta ett gemensamt förhållningssätt där pedagogerna förstärker positivt beteende hos barnen mer än att fokusera på ett negativt beteende.

Uppföljningen sker genom observationer, dokumentationer och fortlöpande diskussioner i arbetslaget på måndagsmöten och APT.

Insats

Vi vill hitta ett gemensamt förhållningssätt där pedagogens fokus, speciellt vid konflikt mer går till det barn som blivit utsatt, att lyfta dess känslor samt att hitta sätt till att förstärka det positiva istället för det negativa beteendet.

Pedagogerna ska planera och strukturera situationer och verksamheten så barnen har förutsättningar att bli sitt bästa jag och underlätta socialt samspel, så som exempelvis uppdelningar i mindre grupper samt vilka sociala konstellationer de skapar.

Ansvariga

Alla pedagoger är ansvariga

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som skall vara levande hela tiden

4. Kartläggning

4.1 Kartläggningsmetoder

Det är nödvändigt att systematiskt kartlägga nuläget och göra en analys av resultatet för att kunna förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på bästa sätt.

På Fantasia och Månstrålen sker vår kartläggning genom

- **Observationer:**

Vi uppmärksammar eventuella riskområden rörande kränkande behandling eller diskriminering på ett tidigt stadium.

- **Diskussioner, definitioner**

- **Dokumentation:**

Personalen antecknar händelser och barnens utsagor för att kunna utvärdera, förebygga och åtgärda eventuella riskområden. Den personal som bevittnar händelsen eller får den berättad för sig ansvarar för att dokumentation sker.

- **Analys**

- **Uppföljning:** Vid avdelningsmöten, måndagsmöten och APT diskuteras trygghetsarbetet på förskolan.

Arbetet sker dagligen i olika former.

Ansvar: All personal har ett ansvar att uppmärksamma diskriminering och kränkande behandling.

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling

4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi uppmuntrar vårdnadshavare att vända sig till personalen med frågor så fort de upptäcker ett problem. Även i möten med föräldrar ges utrymme för dem att lyfta de frågor eller den oro de kan ha.

Vi genomför situationsbundna samtal med barnen i mindre grupper där de kan visa på eventuella riskområden.

4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen

I arbetet med barnen har vi vid varje situation där vi eller barnen upplevt att de varit utsatta för kränkande behandling stannat upp, samtalat med barnen och visat att deras upplevelse tas på allvar.

4.5 Resultat och analys

- **Barnens integritet**

Vi observerat att barnen kan bli störda av varandra i toalettutrymmen och det kan leda till fysiologiska följder pga barnen kan vägra gå på toaletten.

Vi har testat en rad av olika lösningar som inte blivit tillfredställande. Anledningen kan bero på att lösningar innehöll för många steg och var lite för komplicerade för barnen.

I samtal med vårdnadshavarna och barnen definierades detta integritetsproblem.

- **Klätterställningen**

Då vi är ute och barnen klättrar, kan det förekomma kränkande behandling barnen mellan, genom att de spottar eller kastar material på barn nedanför klätterställningen.

5. Förebyggande åtgärder

Namn

Barnens integritet

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Ålder

Kön

Könsidentitet och könsuttryck

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Vårt mål är att barnen och vårdnadshavare ska känna sig trygga med vår miljö och rutiner på förskolan samt att vi ser över och diskuterar vår gemensamma barnsyn.

Uppföljningen ska ske genom observationer, dokumentationer och diskussioner i arbetslagen, på måndagsmöten och på APT.

Åtgärd

Vi kommer att diskutera med barnen, både vid behov och på samlingar om våra situationsbundna rutiner och uppkomna problem i samband med integritet. Vi upplyser vårdnadshavarna om vårt arbete. Vi vill ge barnen verktyg till att säga nej eller stop vid uppkomna situationer.

Motivera åtgärd

Vi behöver arbeta mer med att värna om allas integritet. Vi har sett svaga punkter där barn ibland far illa för att de inte vet/kan säga ifrån. Barnen har svårt att veta vad som är rätt eller fel och vi pedagoger behöver vägleda och ge dem verktyg till att hantera situationer.

Ansvariga

All personal på förskolorna: vi har schemalagda observationer och regelbundna diskussioner på måndagsmöten samt APT.

Datum när det ska vara klart

Våra åtgärder är ständigt aktuella och vi ska arbeta med detta dagligen på Fantasia och Månstrålen.

Namn

Fysiska uttryck såsom slå, puttas, rivas, bitas och verbala kränkningar.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Kön

Funktionsnedsättning

Ålder

Mål och uppföljning

Vårt mål är att barnen ska bli medvetna om att det inte är okej att slåss, puttas, rivas, bitas och säga verbala kränkningar. Vi vill att barnen ska få fler strategier och verktyg för att kommunicera med varandra. Vi vill att de barn som blir utsatta ska få hjälp av pedagoger att få sin röst hörd och säga ”nej”, ”stop” eller ”jag vill inte”.

Uppföljning sker genom diskussioner i arbetslaget på måndagsmöten och APT.

Åtgärd

Vårt mål är att dela upp oss i mindre barngrupper under dagen. På så sätt kan vi som pedagoger räkna till och se vad som händer och stötta kommunikationen mer mellan barnen.

På Månstrålen är det viktigt att vi som pedagoger kommer bekräfta barnens känslor, då vi har de allra yngsta barnen som inte har utvecklat sitt verbala språk tillräckligt för att uttrycka sina känslor. Det är viktigt att barnen själva blir medvetna om vad de har gjort och vad konsekvenserna hade kunnat bli.

När dessa incidenter uppstår är vi ålagda att dokumentera. Dessa anteckningar ska försvaras i sekretesspärm som finns i kassaskåpet.

När dessa incidenter har skett flera gånger under en kortare period ska föräldrar tillkallas till ett särskilt möte.

Motivera åtgärd

Vid mindre barngrupper och vid mer närvarande och medvetna pedagoger är det mindre risk att ett något barn kränks.

Vi behöver dokumentera detta, så dessa incidenter syns i statistiken och så vi har möjlighet att gå tillbaka och följa upp.

Mötet med föräldrar ska vara till för att diskutera hur vi på förskolan och hemmet kan främja dessa beteenden. Det gäller att vi på förskolan informerar och beskriver i samtal med hemmet, vilken värdegrund och förhållningssätt vi pedagoger

ansvarar för i vårt uppdrag och strävar efter samsyn för att kunna stötta barnet på bästa sätt.

Ansvariga

Alla pedagoger på förskolorna har en tydlig uppgift att observera och dokumentera situationer runt fysiska och verbala kränkande behandlingar, arbetet följs upp och utvärderas kontinuerligt.

Datum när det ska vara klart

Våra åtgärder är dagligen aktuella på både Fantasia och Månstrålen.

6. Rutiner för akuta situationer

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) SL, är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

6.1 Policy

I våra förskolor inom Varberga intraprenad skall alla känna sig välkomna och delaktiga. Känna trygghet och ha ett inflytande över sin vardag efter sin förmåga i samspel med andra.

6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På Fantasia och Månstrålen arbetar vi systematiskt för att upptäcka eventuell diskriminering, trakasserier och kränkningar. Förskolorna har en strategi för hur personal (som får kännedom om eller ser en pågående kränkning) ska hantera situationen.

Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling krävs inga bevis för att påbörja en utredning. Skyldigheten att utreda inträder vid första tillfället och oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte. Det är viktigt att berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt.

Personalen ska agera genast och en skriftlig anmälan ska göras till förskolechef. Därefter ska förskolechef skyndsamt agera utifrån punkt 3 – *Tydliga roller och ansvarsfördelning*.

Barn som upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning.

Förskolechef vänder sig till förvaltningschef som ansvarar för utredningen.

6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Varje förälder har en kontaktpedagog som de i första hand vänder sig till.

Dessa arbetar på barnets avdelning och kan lättast nås på avdelningstelefonerna.

- Vindleken, tel 019 21 27 59

Jennie

Ramiza

Annelie

- Silvermånen, tel 019 21 72 61

Sara

Elma

Linda

Jenny

- Himlahavet, tel 019 21 27 62

Josefina

Marina

Andreas

- Glimma tel 019 21 57 95

Eldina

Sandy

Kani

- Tindra tel 019 21 57 94

Julia

Cornelia

Layla

6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Inom Örebro kommun finns det rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av trakasserier och kränkande behandling. Dokumenten finns på intranätet/Varberga förskolors personalsida. Om vi på förskolan får kännedom om att det på något sätt sker diskriminering eller kränkande behandling, har vi i uppdrag att se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

På Fantasia utreder och behandlar vi diskriminering och kränkande behandling på följande sätt:

- Händelsen dokumenteras i en tjänsteanteckning
- Personal lämnar en skriftlig anmälan till förskolechef
- Förskolechef anmäler till huvudman vid skriftlig anmälan eller genom egen iakttagelse.
- Förskolechef ansvarar för att en utredning görs på förskolan

6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Då vi misstänker att ett barn kränks eller diskrimineras av en vuxen, skall samma åtgärder vidtas som när barn kränks barn. Skillnaden i dessa två utredningar är att, då en personal kränker ett barn leds utredningen av områdeschef och inte av förskolechef.

6.6 Rutiner för uppföljning

Förskolan har rutiner för hur varje enskilt fall ska följas upp. Det är viktigt att alla inblandade får komma till tals i uppföljningen. Uppföljningen bör göras inom rimlig tid, och innehålla utvärdering av utredningen, åtgärderna och dokumentationen.

Det är också viktigt att diskutera om händelsen ingår i ett mönster på förskolan. I så fall måste förskolan upprätta en handlingsplan för att ta tag i problemet på organisationsnivå.

På förskolan Fantasia och Månstrålen arbetar vi med uppföljning på följande sätt: Den dokumentationen som förts kompletteras och används som ett levande dokument för uppföljning och utvärdering. Personalen utvärderar handlingsplanen

som utgår ifrån trygghetsplanen och gemensamma beslut. Vid behov hålls uppföljningsmöte med vårdnadshavare och barn. Uppföljningen dokumenteras och bifogas i handlingsplanen.

Om resterande arbetslag har behov av kännedom om upplevelsen, diskuteras detta på APT och anpassningar i form av rutiner eller förhållningssätt som kan behöva göras i hela verksamheten beslutas om.

Förskolechefen hålls informerad om händelseutvecklingen.

6.7 Rutiner för dokumentation

Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska utredas, dokumenteras och följas upp.

På förskolorna arbetar vi med dokumentation på följande sätt:

De händelser som behöver dokumenteras, följas för att spåra mönster eller följas upp av andra skäl dokumenteras så snart som möjligt. Den som fått kännedom om eller bevittnat händelsen ansvarar för att detta sker.

Barnets ansvarspedagog, förskolechefen, vårdnadshavare och övrig personal som har behov av kännedom informeras om det inträffade. Pedagoger/pedagogerna för samtal med berörda parter för att få en så rättvis bild av det inträffade som möjligt.

Vi använder oss av de dokumentationsmallar som finns tillgängliga på intranätet. Dokumenten hålls inlåsta och används för att följa upp och sammanställa en eventuell handlingsplan.

6.8 Ansvarförhållande

Händelsen dokumenteras i en tjänsteanteckning av pedagog.

Pedagogen lämnar en skriftlig anmälan till förskolechef.

Förskolechef anmäler till huvudman vid skriftlig anmälan eller genom egen iakttagelse.

Förskolechef ansvarar för att en utredning görs på förskolorna.

Då kränkning av barn sker av personal på förskolorna, leds utredningen av områdeschef och inte av förskolechef.